

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסכם בין קריסטל מכונות ומוצרי חשמל בע"מ לבין ניופאן בע"מ

1. פתח דבר

ביום 27 באוקטובר 2007 הונחה על שולחני בקשה לפטור מאישור בית הדין להגבלים עסקיים להסכם להקמת מיזם משותף לשיווק קמעונאי בין קריסטל מכונות ומוצרי חשמל בע"מ (להלן: "קריסטל") לבין ניופאן בע"מ (להלן: "ניופאן"). הסכם שיווק משותף של יבואנים מתחרים הוא הסדר כובל הטעון הכשרה באחת הדרכים הקבועות בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ("החוק").

לאחר שבחנתי את ההסכם, את הכבילות המצויות בו ואת השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילה שבהסדר אינה מגבילה את התחרות בחלק ניכר של שוק כאמור, כי עיקר ההסכם אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה מצאתי כי ההסכם ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק.

2. ההסכם והשפעתו על התחרות

2.1 הצדדים וההסכם

2.1.1 קריסטל

קריסטל היא חברה פרטית בבעלות קריסטל חשמל ואלקטרוניקה החזקות (1992) בע"מ, שבבעלות קריסטל מוצרי צריכה בע"מ. עיקר פעילותה של קבוצת קריסטל הוא ביבוא מוצרי חשמל "לבנים" (כמוסבר להלן), אך יש לה פעילות גם ביבוא מוצרי חשמל אחרים, שירות תיקונים ומעט פעילות קמעונאית (3 סניפים).

2.1.2 ניופאן

ניופאן היא חברה פרטית בבעלות ניופאן ויז'ן בע"מ ואלייד אחזקות בע"מ. ניופאן עוסקת, ישירות ובאמצעות חברות בנות, ביבוא מוצרי חשמל ושיווקם. עיקר עיסוקה של ניופאן במוצרי חשמל "חומים" (כמוסבר להלן).

2.1.3 ההסכם

ענייננו בהסכמה על יצירת מיזם לשיווק קמעונאי משותף בין קריסטל לבין ניופאן. הצדדים מעוניינים לשתף פעולה בהקמתן ובניהולן של חנויות למכירה קמעונאית של מוצרי חשמל ואלקטרוניקה.

חבירה של מתחרים לשיווק משותף עולה כדי הסדר כובל¹. עם זאת, ניתן לפטור שיווק משותף כזה מאישורו של בית הדין, אם אינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות. השפעת ההסכם על התחרות תידון להלן.

2.2 השפעת המיזם המשותף על התחרות

2.2.1 הענף הרלוונטי

הצדדים להסדר פועלים בתחומי היבוא, השיווק והמכירה של מוצרי חשמל, וכן במתן שירותים למוצרים אלה.

ענף מוצרי החשמל נחלק, ככלל, למוצרים "לבנים" – מקררים, מקפיאים, מכונות כביסה, מייבשי כביסה, מדחי כלים, תנורים, כיריים, וכיו"ב; מוצרים "חומים" – טלוויזיות, מכשירי DVD ווידאו, קולנוע ביתי וכיו"ב; ולמוצרים קטנים ותקשורת – מעבדי מזון, קומקומים, מכונות גילוח ומסירי שיער, שואבי אבק, מגהצים וטלפונים. כן מוכרות החנויות המתמחות במוצרי חשמל גם מחשבים וציוד אלקטרוני.

מרבית המכירות בענף מוצרי החשמל (מבחינה כספית) הן בתחומי המוצרים הלבנים והמוצרים החומים. תחומי המחשבים, המוצרים הקטנים והתקשורת קטנים יותר בהיקפם הכספי, ובתחומים אלה נמצאים הצדדים בתחרות עם מגוון רחב של יבואנים. אקדים את המאוחר, לפיכך, ואומר, כי בתחומי המחשבים, המוצרים הקטנים והתקשורת אין חבירתן של קריסטל וניופאן מעוררת חשש תחרותי.

בתחום היבוא של מוצרי חשמל פועלים יבואנים שונים. קריסטל וניופאן הן המפיצות של רבים מהמותגים המובילים במשק. כך, למשל, מייבאת ניופאן ומפיצה מוצרים הנושאים את המותגים טושיבה, גרונדיג, דלונגי, קנווד, מג'ימיקס, אייסר, דל וסימנס, ואילו קריסטל מייבאת ומפיצה מוצרים הנושאים את המותגים קריסטל, אמנה, Maytag, בלומברג, De-Dietrich, Daewoo, אמקור ותדיראן. יבואנים אחרים מייבאים מותגים חזקים לא פחות: כגון LG, פנסוניק, פיליפס, סמסונג ועוד בתחום הטלוויזיה, לנקו, ג'נרל אלקטריק, LG, סמסונג ואחרים במקררים, בוש, סימנס, קונסטרוקטה, שארפ, סמסונג ואחרים במכונות כביסה, ומותגים נוספים.

בנוסף, חשוף השוק ליבוא מקביל של מוצרי חשמל, המהווה איום משמעותי על היבואנים הראשיים של המותגים.

---

¹ ר', למשל, ה"ע 3574,3666/00 פדריצה הישראלית לתקליטים וקלטות ואח' נ' הממונה על ההגבלים העסקיים ואח', פסק דין מיום 29.4.04, בפסקאות 24-25 לפסק הדין; הסדרים כובלים בין יצרני אריוות מקרטון גלי – קביעה לפי סעיף 43 לחוק ההגבלים העסקיים, 1995 **הגבלים עסקיים** 3001361; החלטה בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין: כתר ספרים (2005) בע"מ הוצאת הקיבוץ המאוחד בע"מ 2007 הגבלים עסקיים 5000659

2.2.2 השפעת ההסכם על התחרות בהיבט האופקי

בהיבט האופקי ענייננו בחבירה בין קריסטל וניופאן הן בתחום היבוא והן בתחום השיווק הקמעונאי.

בתחום השיווק הקמעונאי, קריסטל וניופאן מקיימות היום פעילות זניחה בלבד. לקריסטל יש כיום שלושה אולמות תצוגה בלבד ולניופאן יש שלוש חנויות עודפים, באזורים גיאוגרפיים אחרים. לרשתות המתחרות יש עשרות סניפים, וכן קיימות מאות חנויות אחרות ברחבי הארץ, העוסקות במכירת מוצרי חשמל.

בתחום היבוא עיקר פעילותן של קריסטל וניופאן היא בתחומים לא חופפים. עיקר פעילותה של קריסטל הוא במוצרים לבנים, ועיקר פעילותה של ניופאן הוא במוצרים החומים. בתחומים אלה מהווה פעילותה של כל אחת מהן תוספת קטנה ביותר לפעילותה של האחרת. התחום היחיד שהוא יוצא דופן בהיבט זה הוא תחום מכונות הכביסה, בו יש לקריסטל נתח שוק משמעותי של 28% ואילו לניופאן יש נתח שוק לא זניח של 7%. עם זאת, תחום זה מאופיין בתחרותיות ובריבוי מותגים, אשר רבים מהם, כאמור, אינם מיובאים על-ידי הצדדים למיזם המשותף. לפיכך, גם בתחום היבוא אין החבירה בין הצדדים מעוררת חששות בהיבט אופקי.

2.2.3 היבט אנכי – חשש לחסימת מותגים בפני משווקים מתחרים

האינטגרציה האנכית שיוצר המיזם המשותף בין פעילות היבוא והשיווק הסיטונאי לבין פעילות השיווק הקמעונאי של הצדדים יוצרת, על פני הדברים, חשש, כי הצדדים ימנעו מרשתות קמעונאיות גישה למותגים החזקים המיובאים על-ידם. בחינת רשות ההגבלים העסקיים מעלה, כי אין יסוד לחשש כאמור, מן הטעמים שיפורטו להלן.

ראשית, יש לצדדים להסדר תמריץ למכור גם לקמעונאים מתחרים. על-פי מה שמסרו לי הצדדים, בשלב ראשון כוונתם היא להקים מספר מצומצם של חנויות. לפיכך, יהיה לצדדים אינטרס לשמור על ערוצי ההפצה גם אצל המתחרים. עובדת היותם קמעונאים תפחית מעט את תלותם במתחרים, אך לא תעלים אותה לגמרי.

בפועל, גם יבואנים מתחרים שהם בעלי חנויות דואגים לשווק את מוצריהם בקרב יריביהם. מאידך, הקמעונאים הקשורים בקשרי בעלות ליבואנים מחזיקים על מדפי החנויות גם מותגים מתחרים.

מעבר לכל האמור, הצדדים חשופים לתחרות משמעותית מצד מותגים אחרים, שיכולים להגדיל את מכירותיהם על חשבון מכירות הצדדים בלא חסמים מיוחדים. ניסיון של הצדדים למיזם המשותף לחסום את הגישה למותגים המובילים שבידיהם צפוי להביא בעיקר לירידה במכירות שלהם עצמם.

לפיכך אינני סבורה, כי המיזם המשותף מקים חששות תחרותיים גם בהיבט האנכי.

3. סוף דבר

לאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה ארבע שנים מיום מתן החלטתי זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ב בטבת, תשס"ח

31 בדצמבר 2007